

DDAs Retningslinjer for gennemførelse af konkurrencer med designvirksomheder

Indhold

Præambel

1. Formål

2. Konkurrenceformer

3. Valg af konkurrenceform

4. Konkurrenceudtagernes inhabilitet

5. Formkrav til Konkurrencegrundlag

6. Formkrav til Konkurrenceforslaget

7. Immaterielle Rettigheder

8. God Konkurrencesik

Præambel

Danish Design Association (DDA) er Danmarks brancheforening for danske designvirksomheder.

I designbranchen, såvel som i f.eks. arkitekt- og reklamebranchen, er konkurrencer – også kendt som f.eks. et pitch eller et ideoplæg – én blandt mange måder en designkøber kan vælge en designvirksomhed som sin samarbejdspartner til løsning af en given opgave.

Designkonkurrencer kan imidlertid for både den pågældende konkurrenceudskriver og de deltagende designvirksomheder, designere eller andre betragtes som en risikobetonet investering mellem parterne i forhold til bl.a. tid, ressourcer og økonomi.

Nærværende retningslinjer er derfor udtryk for DDAs anbefalinger af, hvad der opfattes som god konkurrencesik samt DDAs opfattelse af hvordan designkonkurrencer gennemføres på fair og gennemsigtige vilkår, og på en måde, der står mål med den type opgaver og den størrelse opgavesummer, der kendetegner den/de pågældende ydelse(r).

Retningslinjerne har endvidere til hensigt at sikre, at medlemmer af DDA, andre designvirksomheder og designere, offentlige såvel som private designkøbere får det bedst mulige grundlag for valg af samarbejdspartner.

Retningslinjerne er bl.a. udarbejdet på baggrund af efterspørgsel fra private såvel som offentlige designkøbere, som ønsker den højest mulige designkvalitet, når processen involverer mere end én designvirksomhed samt at få et værktøj til effektiv gennemførelse af en designkonkurrence.

DDA har for at kunne vejlede og rådgive sine medlemmer såvel som konkurrenceudskriverne etableret et konkurrencesekretariat.

1. Formål

1.1 DDAs retningslinjer for gennemførelse af konkurrencer med designvirksomheder er udarbejdet med det formål at vejlede og rådgiver medlemmer af DDA, og andre designvirksomheder og designere, om deltagelse i designkonkurrencer, samt at sikre at konkurrencen gennemføres på fair og gennemsigtige vilkår, og på en måde, der står mål med den type opgaver og den størrelse opgavesummer, der kendetegner den/de pågældende ydelse(r).

1.2 DDAs retningslinier for gennemførelse af konkurrencer for designvirksomheder har endvidere til formål at beskrive en brugbar arbejdsproces for offentlige og private designkøbere, som ønsker:

- 1) den højest mulige designkvalitet,
- 2) at processen involverer mere end én designvirksomhed samt
- 3) en effektiv og erfaringsbaseret gennemførelse af selve designkonkurrencen.

2. Konkurrenceformer

DDA har identificeret og anbefaler en opdeling i tre former for designkonkurrencer, som efter DDAs opfattelse har vist sig at være operationelle og som kan beskrives således:

- Reference- og tilbudskonkurrencen jf. 2.1
- Den ideelle designkonkurrence, jf. 2.2
- Den lukkede designkonkurrence jf. 2.3

2.1 Definition Reference- og tilbudskonkurrencen

2.1.1 Reference- og tilbudskonkurrencen defineres som en indbudt konkurrence med minimum 2 konkurrencedeltagere, der har til formål at gøre konkurrenceudskriveren i stand til at vælge en samarbejdspartner til løsning af en konkret designopgave baseret på designvirksomhedens referencer, casebeskrivelser, procesbeskrivelse samt eventuelt oplæg til budget og tidsplan.

2.1.2 Reference- og tilbudskonkurrencen anvendes typisk, når virksomheden prioriterer at et udviklingsforløb skal foregå:

- i et tæt samarbejde mellem virksomhedens ledelse og den udvalgte designvirksomhed
- når tiden er knap, samt
- hvor parterne har den nødvendige tillid til hinanden.

2.1.3 Det er efter DDAs opfattelse i strid med god konkurrenceskik, såfremt konkurrenceudskriveren stiller krav om omfattende research, samt aflevering af nogen former for kreativt oplæg, herunder teknisk beskrivelse eller afklaring, fra de deltagende designvirksomheder, hvorfor og deltagerne derfor typisk ikke honoreres.

2.1.4 Reference- og tilbudskonkurrencen indeholder ingen immaterielle, rettighedsmæssige problemstillinger, eftersom der ikke afleveres nogen former for kreativt oplæg.

2.1.5 Tidsfristen i reference- og tilbudskonkurrencen for aflevering af konkurrenceforslag, er efter DDAs opfattelse typisk ikke mindre end 10 arbejdsdage, ekskl. lør-, søn- og helligdage.

2.2 Definition Den ideelle designkonkurrence

2.2.1 Den ideelle designkonkurrence defineres som en offentligt indbudt designkonkurrence, der har til formål at konkurrere om et ideelt grundlag med samfundsmæssig relevans, herunder f.eks. godgørende formål. Denne konkurrenceform er kendetegnet ved bl.a. at være:

- åben for alle, herunder medlemmer af DDA, designvirksomheder, professionelle designere og privatpersoner
- for en begrænset deltagergruppe, således f.eks. for studerende ved designskoler i enten Danmark eller fra resten af verden
- for en begrænset, indbudt kreds af f.eks. 5 designvirksomheder, enten danske eller internationale designvirksomheder, eller en kombination heraf

2.2.3 Den ideelle designkonkurrenceform indebærer bl.a. :

- aflevering af et kreativt oplæg efter fastlagte retningslinjer
- at konkurrencen bedømmes af en uafhængig dommerkomité med et højt fagligt niveau
- at fagdommerne har flertal

- at sekretariatsfunktionen varetages af et uafhængigt konkurrencesekretariat
- at konkurrencevinderen typisk honoreres med en præmiesum, samt
- at der gennemføres en professionel offentliggørelse af konkurrencevinderen og som minimum et udvalg af de bedste forslag

2.2.4 Deltagerne i den ideelle designkonkurrence modtager ikke konkurrencehonorar, idet en eller flere vindere typisk præmieres med en præmiesum, anerkendelse og offentlig omtale.

2.2.5 Tidsfristen i den ideelle designkonkurrence for aflevering af konkurrenceforslag, herunder skitseoplæg, er efter DDAs opfattelse typisk ikke mindre end 30 arbejdsdage, ekskl. lør-, søn- og helligdage.

2.3 Definition Den lukkede Designkonkurrence

Den lukkede designkonkurrence defineres som en indbudt konkurrence med minimum 2 konkurrencedeltagere, der har til formål at gøre konkurrenceudskriveren i stand til at vælge en samarbejdspartner på baggrund af et kreativt, strategisk oplæg udarbejdet specifikt til konkurrenceudskriveren.

2.3.1 Den lukkede designkonkurrence er karakteriseret ved, at konkurrencen omhandler en kort analysefase samt den første fase af et udviklingsforløb, typisk et skitseoplæg, som angiver karakter og omfang af opgavens løsning. Det kreative oplægs færdiggørelses- og/eller detaljeringsgrad bør være i overensstemmelse med konkurrencens designbrief, formål og honorering, og således gøre konkurrenceudskriveren i stand til at vælge én af de indbudte konkurrencedeltagere, som den bedste samarbejdspartner til færdigbearbejdning og løsning af opgaven i sin helhed.

2.3.2 Deltagerne i en lukket designkonkurrence honoreres typisk efter et på forhånd fastlagt beløb for deres aflevering af et kreativt oplæg.

2.3.3 Såfremt vinderen af en lukket designkonkurrence alligevel ikke får kontrakt på den vundne designkonkurrence, er det efter DDAs opfattelse god konkurrenceskik, at vinderen som minimum kompenseres med et af designudskriveren på forhånd fastlagt beløb eksklusiv konkurrencevederlaget. Dette beløb svarer typisk til den forudsatte avance, som konkurrencevinderen ville kunne opnå ved i samarbejde med konkurrenceudskriveren at gennemføre de resterende faser af projektrealiseringen.

2.3.4 Såfremt konkurrenceudskriveren vælger ikke at gå videre med nogen af de afleverede forslag, og hvor der ikke er udpeget en vinder af konkurrencen, er det efter DDAs opfattelse god konkurrenceskik, at konkurrencedeltagerne kompenseres med et af designudskriveren på forhånd fastlagt beløb af den totale fastlagte opgavesum eksklusiv konkurrencehonoraret, til deling.

2.3.5 Såfremt konkurrenceudskriveren ønsker at gennemføre en ny designkonkurrence med de samme, med delvist nye konkurrencedeltagere eller med andre er det efter DDAs opfattelse god konkurrenceskik, at betragte dette som opstart af en ny lukket designkonkurrence.

2.3.6 Tidsfristen i den lukkede designkonkurrence for aflevering af konkurrenceforslag, herunder skitseoplæg, er efter DDAs opfattelse typisk ikke mindre end 15 arbejdsdage, ekskl. lør-, søn- og helligdage.

3. Valg af konkurrenceform

3.1 Offentlige og private designkøbere, der ønsker at udskrive en konkurrence, kan søge bistand hos DDA om valg af konkurrenceform, vurdering af samlet opgavesum, præmiering, udarbejdelse af konkurrencegrundlag m.m.

3.2 Såfremt en konkurrenceudskriver ønsker at involvere fagdommere i bedømmelseskomiteen, kan DDA anbefale egnede dommerkandidater hertil.

4. Konkurrence deltageres inhabilitet

4.1 Det er DDAs opfattelse, at det ved gennemførelse af en designkonkurrence er i strid med god konkurrenceskik, såfremt der er risiko for inhabilitet. Dette anses for tilfældet for:

- alle personer eller virksomheder, som har været med til at tilrettelægge konkurrencen eller har ydet væsentlige bidrag til formulering af konkurrenceopgaven og den research, der måtte ligge bag,
- repræsentanter for konkurrenceudskriveren eller ansatte hos denne
- ansatte hos, kompagnoner til eller arbejdsgivere for noget medlem af dommerkomiteen eller dennes rådgivere,
- personer, der er i nær familie med eller har et nært familielignende forhold til noget medlem af dommerkomiteen eller dennes rådgivere,
- virksomheder, som er helt eller delvist ejet af personer, der er i nær familie med eller har et nært familielignende forhold til noget medlem af dommerkomiteen eller dennes rådgivere, og
- virksomheder, der har et kunde-/leverandør forhold til noget medlem af dommerkomiteen eller dennes rådgivere.

4.2 I tilfælde af tvivl om en konkurrence deltageres habilitet eller vilkår for en designkonkurrence i øvrigt forelægges sagen for DDAs konkurrenceudvalg.

5. Formkrav til konkurrencegrundlaget

5.1 DDA anbefaler, at konkurrencegrundlaget beskrives i et konkurrenceprogram, der er klart og entydigt formuleret, og som minimum bør indeholde følgende punkter:

- Navn og adresse på konkurrenceudskriveren samt alle relevante oplysninger om konkurrenceudskriveren, som måtte være nødvendige for til fulde at forstå konkurrenceudskriverens situation.
- Type af designkonkurrence som angivet ovenfor, jf. punkt 2.
- Designkonkurrencens emne eller titel.
- I tilfælde af en indbudt konkurrence, oplysninger om antal indbudte konkurrence deltagerer samt bestemmelser om hvorvidt der er åbenhed om, hvilke designfirmaer der deltager i designkonkurrencen, når denne er en indbudt konkurrence.
- Navn(e) og titel på bedømmelsesudvalgets medlemmer samt de enkelte medlemmers baggrund.
- Tidsfrist for opstart og for rettidig indlevering af konkurrencemateriale, herunder:
 - specifikt afleveringstidspunkt, afleveringssted samt bevis for aflevering/modtagelse,
 - specifikation af krav om format af det afleverede materiale, herunder en eventuel disposition (f.eks. ophængningsplan),
 - konkurrencerference på materiale, og
 - dato for eventuel præsentation af konkurrencemateriale.
- Frist for konkurrenceudskriverens tilbagemelding til konkurrence deltagerne.
- Kriterier for udvælgelse af en konkurrencevinder:
 - Vægtning af udvælgelseskriterier eller opstilling i prioriteret rækkefølge.
- Angivelse af periode for forhandling med konkurrencevinderen, herunder seneste dato (maksimum 3 måneder) for indgåelse af kontrakt med konkurrencevinderen.

- Designbrief, som har til formål at give konkurrencedeltagerne det bedst mulige grundlag for udarbejdelse af konkurrencemateriale eller konkurrenceforslag.
 - Designbriefet kan bl.a. indeholde følgende:
 - Beskrivelse af designkøberens organisation eller virksomhed.
 - Baggrunden for at udskrive designkonkurrencen.
 - Relevant materiale, herunder f.eks. undersøgelser, analyser, målinger, målgruppe(r), målsætninger, positionering af virksomhed og produkt i forhold til egne produkter og konkurrenternes produkter.
- Procedure for eventuel kontakt mellem konkurrenceudskriveren og konkurrencedeltagerne i form af spørgsmål og svar og mulighed for møder undervejs, som sikrer fair og gennemsigtige vilkår for alle konkurrencedeltagere.

6. Formkrav til konkurrenceforslaget

6.1 Konkurrenceforslagene for DDAs 3 konkurrencetyper bør typisk indeholde følgende elementer:

- debrief om forståelse af opgaves art og omfang
- procesbeskrivelse
- præsentation af designvirksomheden
- præsentation af relevante cases / referencer
- eventuel tro- og loveerklæring eller økonomisk dokumentation
- budget / prisestimat ud fra et defineret grundlag

og for så vidt angår den ideelle designkonkurrence og den honorarbaseret designkonkurrence også:

- kreativt oplæg i form af skitseoplæg, svarende til et bud på det overordnede greb og en sandsynlighed for, hvordan opgaven kan løses og se ud.

6.2 Det er DDAs opfattelse, at det strider mod god konkurrencesik, såfremt konkurrenceudskriveren stiller krav om:

- omfattende research
- designdetaljer, herunder tekniske løsninger eller udarbejdelse af prototyper
- rentegning og implementering

7. Rettigheder

7.1 Konkurrencedeltageren bevarer alle immaterielle rettighederne, herunder men ikke begrænset til ophavsrettigheder, designrettigheder, mønsterrettigheder, patentrettigheder til et indsendt konkurrenceforslag i henhold til gældende lovgivning, uanset at der ydes konkurrencehonorar eller ej.

7.2 Konkurrencedeltageren er selv ansvarlig for etablering af design-, patent- eller mønsterbeskyttelse inden offentliggørelse.

7.3 Konkurrenceudskriveren bør gennem konkurrenceprogrammet sikre sig brugsret til det vindende konkurrenceforslag. I konkurrenceprogrammet bør derfor optages bestemmelser om konkurrenceudskriverens fortrinsret (option), optionens varighed og om fremgangsmåden, såfremt optionen gøres gældende.

7.4 Konkurrenceudskriverens mulighed for at opnå brugsret til ikke-vindende kreative skitseoplæg, kan forhandles separat.

7.5 De gensidige betingelser for udnyttelse af et præmieret forslag eller et forslag, der er betalt honorar for, skal enten fremgå af konkurrenceprogrammet eller ved en henvisning til en aftaleformular.

8. God konkurrencesik

8.1 DDA opfordrer alle, såvel konkurrenceudskriveren, som de designvirksomheder, designere eller andre, der deltager i en designkonkurrence, til at agere i overensstemmelse med god konkurrencesik.